

„Stajerc“ izbaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopišče št. 3.

Stajerc

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubiti!

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 13.

V Ptuju v nedeljo dne 31. marca 1907.

VIII. letnik.

Dan vstajenja...

Spomladanski solčni žarki poljubujejo vzbujeno naruro, ledene vrvice zime so popokale, prve nežne cvetke kažejo svoje kelibe, — palme cvetijo in sladka radost se srčali v očesu otroka, — kajti božanska spomlad prihaja in zvonovi oznanjujejo dan vstajenja!

Rea, dan vstajenja... Gladiatorji so prelivali svojo kri po kamniti areni za zabavo bogatih Rimljanov. Bosonogi jeruzalemski kralj pa je prišel brez orožja in armade, z nepoznanimi besedami nepoznane ljubezni do bližnjega... Ljubezen? Stari Rim je ni poznal! Ne s ljubeznijo, marveč z ojstrino svojega meča so si pridobili stari Rimljani nadvlado čez celi svet! In zdaj je prihajal nakrat ta neznanec, ki se je porodil v betlehemskem hlevu, ta berač, ki ni imel kam glavo položiti, ta čudak, ki je prezenetil kot 12 letni otrok judovske učenjake, — prišel je in govoril in premagal duhove sovraštva in gnjilobe... Ljudstvo se je zbiralo, ljudstvo je pledlo vence in obsulo Jezusov pot s pomladanskimi cvetkami. Farizeji pa so čutili, da je beseda ljubezni nevarnejša za njih obstoj nego ojstrina meča.

Surova sila je premagala ljubezen. Še enkrat je triumfiralo sovraštvo, — kajti isto ljudstvo, ki je obsulo Jezusovo pot s cvetjem, isto ljudstvo je videlo romati Kristusa od Poncija do Pilata, je vpilo svoj blazni klic: Križajte gal, — isto ljudstvo je videlo Odršenika, ko je koral pod nezumno težo svojega križa po oljnati gori, ko so ga pribili surovi vojaki na križ, — isto ljudstvo je zasmejevalo svojega preroka, — in na križu je izdihnil nacarenski Jezus božanako svojo dušo.

Preproga v judovskem tempelju se je pretrgala, grobovi so se odpirali, zemlja se je pretresla in peganški učenjak je čul na širokem morju neveridni glas, da je — Bog umrl...

Bog je umrl! Obupana občina prvih kristijanov se je skrivala po zaklenjenih hišah, — pobožna črnda je izgubila pastirja, — kajti Bog je umrl...

Ali čez tri dni je prišel v spomladni krašoti dan vstajenja... Ljubezen je zmasala zopet nad sovraštvom! Smrt, brezsrčna, mrska smrt je dala sveto svojo žrtvo nazaj! In beseda se je uresničila: Jaz ostanem pri vas do konca danj...

To je globoki pomen velikonočnih praznikov. Ljubezen je premagala sovraštvo in nasilje in smrt. In ljubezen je osnovala tisočletno svoje kraljevstvo in ljubezen je stopila na prestol slovesstva: vladarica, zmagovalka je ljubezen!

O da bi razumeli vsi ljudje ta globoki pomen velikonočnih praznikov! Da bi to razumeli vi, ki se veselite praznikov zaradi zabave in vibranje, — vi, ki hočete napraviti iz Jezusovega kraljevstva krvoločno vojstvo, — vi, ki hrepenite po nezmernih zakladih in prodajate svojo vest in svojo dušo.

In zopet se obračamo do tebe, k ne z in škof, vrhovni dušni pastir v naših pokrajinah,

in ti kličemo: Glej, dan vstajenja prihaja, letnico nesmrtno zmage večne ljubezni obhajamo, — vzemi nepokorno tvojo duhovščino pri roki in pripeljaljo zopet v hram ljubezni in krščanstva...

Spomlad je tu! Veseljmo se solčne toplote, zlatih žarkov, plavega neba, odpruh kelihov ljubkih cvetlic... Poglej, ti ljubeča mati v nedolžno oko milega otroka! Božji angeljčki gledajo iz očesa in pozdravljajo v svetem navdušenju dan vstajenja... Pustimo za trenutek bremena življenja, kajti dan vstajenja prihaja.

Božji angeljčki gledajo iz otroškega očesa. Bodi pozdravljena, ti svitla, pomladanska Velikanoč!... O da bi prišel dan vstajenja, dan rešitve, za vse potre, izsesane, izmozgane in zaničevane trpine!... Bodi pozdravljena, sveta, čista, pomladna Velika noč!

Politični pregled.

Mešetari med Avstrijo in Ogrsko ne mirujejo; vedno z novimi načrti prihajajo, da bi „rešili“ neznosni položaj. Dobro, dobro! Mi smo za vsako pogodbo in za vsako zvezo z Ogrsko, ali — poštenja zahtevamo na obeh straneh. Tega ne priznavamo in ne podpisemo, da bi Avstrijani s svojimi krvavimi žulji odstavili vlačuge onih Madžarov, ki so po Košutu odstavili habsburško družino! Tega ne! Mi smo močnejši in mi držimo „trumpf“ v roki! Gre se vendar v prvi vrsti za mejo med Avstrijo in Ogrsko. Mi zapremo lahko z našimi mejami Ogrsko od 3 strani od Evrope; le jug in Azija bi Ogrski ostala. Rumunska in Srbija pa sta kmetijski deželi in ne potrebujejo ogrskih kmetških pridevkov. Ogrska mora poginiti, ako ji zapremo mejo! Ako poneha skupnost celnine s Ogrsko, potem ima Avstrija dobička za letno 120 milijonov kron (namreč 82% vseh colninskih dohodkov). Ogrji bi morali potem svoje vojake sami plačati, od tega pa bi imela Avstrija zopet letno 80 milijonov dobička. Koliko koristnega za naše kmete, obrtnike in delavce bi se dalo s temi 200 milijoni napraviti? In ponehati bi merala potem tudi skupnost banke. Avstrijski narodi plačujejo za doseданjo avstro-ogrsko banko 73%. Ogrji torej le 27%. Nasprotno pa dobivajo Ogrji posejji za 65%, mi Avstrijani pa le za 35%! Tako stoji stvar. Mi držimo „trumpf“ v roki. Žalostno je le, da imamo tako omahljivo, potrpeljivo vlado, medtem ko oiganijo ogrski cigani vsak dan naše žepo. Proč od Ogrske!

Velilna dolžnost. Kakor so predlagale razne stranke pri obravnavi volilne pravice, naj se sklene tudi volilna dolžnost. Zbornica pa je sklepanje o tej zadevi pripustila delnim zborom, ki so deloma tudi že obravnavali. Doselej so sklenili volilno dolžnost delnim zborom na Nižavstrijskem, G. Avstrijskem, Salzburgu, na Moravskem in v Šleziji. V teh delih bode moral vsak volilec voliti. Na Štajerskem je ošek volilno dolžnost zavrgel.

2000 kandidatov! 14. maja se vrši telet volitev poslancev v državni zbor. Ljudstvo bode imelo voliti 516 poslancev. Danes pa agitira še

nad 2000 kandidatov, ki bi vsi radi poslanci postali. Poslanski sedeti se odvzamejo kakor — frišne žemlje.

Kmetška vojska v Rumuniji. Kakor strela iz jasnega neba so se čuli zadržne dni glasovi, da so vprizorili kmetje na Rumunskem veliko vojsko. Nikdo, niti rumunska vladna, ni pričakoval teh dogodkov. Kar nakrat so se zbrali tisočeri kmetje, se oborožili, zaigali plemenitažev (bojarjev) in napadli mesta ter oropali židovske hiše. Dvoje vzrokov ima ta naj-novejša kmetška vojska v Evropi. Prvi vzrok je nezumno izkoriščanje malih kmetov od strani tamošnjih veleposestnikov, ki združujejo v svoji roki velikanska zemljišča, medtem ko izgubi mali kmet oral za oralom svoje zemlje. Drugi vzrok pa je izsesanje kmetov od strani judovstva. Zato se je tudi obrnila jeza upornih kmetov proti bojarjem in proti judom. Boji se nadaljujejo. Zlasti v okrajih Teleorman in Aleksandrea se vršijo krvavi dogodki. Cele vasi in mesta so uporniki požgali in stotere plemenitažev s njih družinami pomorili. Le v okraju Aleksandrea so požgali 40 vasi. Razna mesta so popolnoma izropana. Med vojaštvom in upornimi kmeti se bujeje cele bitke; na obeh straneh je mnogo mrtvih. V zadnjem času je položaj temnevarnejši, ker so se pričeli bratiti vojaki s kmeti. Poročali bodo o dogodbah. Vlada je obupana in hoče uporne kmete z nakupom bojarških posestij in razdelitvijo med kmete potolažiti. Celo glavno mesto Bukarest je v nevarnosti.

Dopisi.

Sv. Jurij ob juž. Zst. Sprejmi, dragi mi Stajerc, tudi od nas naprednih Sentjurčanov kratek dopis. Kakor vsako dobro stvar in časopis, tako pogubni klerikalci tudi tebe obrekujejo ker se bojiš za svojo trdo kožo, ker Ti „Stajerc“ se pošteno poteguješ za naše kmetake koristi in za naš splošni napredek. Mariborski cunjar hinavako zavija svoje umazane oči in kriči vedno; kmet mene poslušaj, in se mu dobriki na vso moč; laže sploh čes vse kar ne stoji pod njegovim klobukom, vedoč da so mu v zadnjem času začela tla biti prevročna in da ga kmetje ne marajo več. Kmet gre na dan, mi vestajamo! Klerikalce je sčib in gre, da se jim hlačice tresejo. Poslušaj, dragi, vedne Sentjurčane da si pošlji tednik „animacije“ za „Stajerca“ raste pri nas od dne do dneva in število naročnikov vedno raste; marikaterega mariborskega cunjarja boš vrgel ob tla in stopil boš častno na njegovo mesto. Tako je prav. Ta naša naprednost pa nikakor ni po volji našemu Mikšu. Priskrbel nam je v pustne dneve velikanske cerkvene slavnosti v namen, udarjati po našem ljubem „Stajercu“. Prišel je pomagati neki oboleli misionar Krivec iz Celja v ta namen, da bi on kaj ved zaupanja imel, ker naši trije baroni so že vso naklonjenost izgubili pri kmetih. Na pustni dan sčrtaj bil si „Stajerc“, tako srečen da se je edino o Tebi vršila pridiga. Prva beseda na pridigni pred pokrižanju na čelu bila je beseda „Stajerc“ in potem nešteto krat. Cela pridiga je bila tako